

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, desetega in dvajsetega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravištvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

Osrednje glasilo državnih nameščencev in upokojencev.

Vabilo

na izredni občni zbor, ki se bo vršil v sredo 18. junija 1930. ob osmih zvečer v beli dvorani hotela »Union«.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika o vzrokih ki so dovedli do sklicanja izrednega občnega zbora.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Volitev novega odbora.
4. Eventualna izprememba pravil.
5. Sklepanje o potrebi izpremembe dosedanje in določitve bodoče Zvezine taktike.

OPOZORILO.

a) Po sklepu zadnjega občnega zbora z dne 27. aprila t. l. znaša mesečna članarina za vsakega člana po 1 (en) Din, ki jo je plačevati naprej.

b) Na občnem zboru imajo pravico razpravljati, glasovati in voliti le delegati včlanjenih organizacij. Vsaki organizaciji pripada za vsakih 50 ali za ostanek izpod 50 Zvez priпадajočih članov po en delegat. Delegati se morajo izkazati s pooblastilom svoje organizacije.

Vsak delegat lahko s pismenim pooblastilom zastopa največ 10 drugih delegatov ter zanje glasuje in voli.

Na izrednem občnem zboru se sme razpravljati in sklepati le o predmetih, ki so navedeni v objavi (vabilu). (Čl. 13. pravil).

Voliti sme le pripadnik včlanjene organizacije. Pred začetkom volitve se prekine občni zbor za pol ure; med tem časom lahko vsak delegat vloži

N. K.:

Stanovanjsko vprašanje z druge strani.

K pogovoru g. A. P. s predsednikom »Društva hišnih posestnikov v Ljubljani« g. Iv. Frelihom, je potreben mal komentar. Mislim, da smem govoriti v imenu večine državnih nameščencev-najemnikov.

Dne 12. maja 1930. se je vršil v zeleni dvorani ljubljanskega hotela »Uniona« občni zbor »Društva hišnih posestnikov«. Kakor poroča »Slovenec« z dne 13. maja, je njegov predsednik g. Frelih izjavil na tem občnem zboru doslovno sledeče: »Držite se zlate paritete, to je 12 do 15kratne najemnine! Ne odpovedujte preveč, razen v skrajnih primerih! To je v vašem interesu!« Nadalje poroča isti list: »Govornik je mnenja, da hišni posestniki s pretiranimi najemnina nima nobenega interesa izizvati nesorazmerno preživahnega stavbnega gibanja v Ljubljani, zakaj najemnine bodo pričele padati.«

Nekaj pripomb h gornjim izjavam, ki se mi zde umestne. Dinar je že več let stabilen. Zato se da tudi popolnoma točno ugotoviti zlata pariteta. Baš zaradi tega bi se smele najemnine povišati na največ 11kratni znesek predvojne najemnine in že to deloma presega zlato pariteto. Zato se mi zdi trditve o zlati pariteti, ki naj bi znašala 12 do 15kratno višino predvojne najemnine, neumestna in popolnoma zgrešena. Pojm zlate paritete vendar ni z ozirom na stabilnost dinarja tako raztegljiv kakor kranjska harmonika!

Pa poglejmo, koliko so se prav za prav stanovanja res podražila. Stanovanje, ki je stalo pred vojno 600 kron, stane danes 12 do 15.000 Din, predvojna letna najemnina 700 K znaša danes 15.000 Din in še več. Tudi kaj pač ne more biti govora o zlati pariteti, pač pa le o horednem pre-

pri predsedniku kandidatno listo, na kateri morajo biti po vrsti napisana imena in priimek 25 oseb, ki imajo pasivno volilno pravico. Ako je vložena samo ena lista, je izvoljenih prvih 20 oseb, katerih imena so po vrsti napisana na kandidatni listi.

Ako je vloženih več list, se kandidatne liste prečitajo in opremijo s številko. Nato se vrši volitev z listki. Vsak delegat odda zase in za event. pooblastitelja po en zganjen listek z napisano številko liste, katero hoče voliti. Od one liste, ki je dobila pri oddaji listkov največ glasov, je izvoljenih 16 kandidatov, ostali 4 so izvoljeni iz one kandidatne liste, ki je dobila drugo največje število glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, dobi vsaka lista polovico dotičnih mandatorov.

Neizvoljeni kandidati vsake liste so po vrsti, kakor so napisani, namestniki za odbornike dotične liste, ki iz kateregakoli vzroka odpadejo. Ako je kaka kandidatna lista izčrpana, mora odbor kooptirati nove odbornike, tako, da znaša število odbornikov vedno 20 (čl. 15. pravil).

c) Občni zbor izvoli z vzklikom ali po listkih tri pregledovalce računov in tri njihove namestnike, ki ne smejo pripadati odboru (čl. 18. pravil).

Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 1. junija 1930.

Za odbor:

Makso Lilleg, s. r., t. č. načelnik.

Joža Bekš, s. r., t. č. tajnik.

»Davčne razmere za hišne posestnike so ugodne, saj znašajo sedaj državni davki do 12 odstotkov hišnega davka. Letos se je uvedla enotna občinska doklada 60% na zgradarino. V interesu hišnih posestnikov in najemnikov je, da se občinske doklade diferencirajo, to se pravi, da se uvede kar najnižja doklada na zgradarino. Z uvedbo enotnih doklad bodo ljubljanski hišni posestniki oziroma najemniki plačali 1.300.000 Din več občinskih davkov, kakor je bilo prvotno določeno. K tej občinski dokladi pa pride še nova 40% banska doklada. To bi pomenilo, da bodo morali hišni posestniki z obojnima dokladama vred plačevati 21% do 26% hišnega davka. K temu pa pride še približno 17% vodarine in gostaščine, torej nad 40% skupnih davkov.

Vodarina je v Ljubljani odločno previsoka in hišni posestniki so hvaležni ravnatelju g. Čeču, da se mu je posrečilo v občinskem svetu doseči znižanje vodarine vsaj od 10% na 9%.

Hišnim posestnikom se je tudi posrečilo, da je propadla občinska davščina na nezazidane parcele.

Banovina namerava uvesti novo prirastkarino na najemnine nad zlato pariteto. Društvo bo vse storilo, da s tem ne bodo prizadeti važni interesi hišnih posestnikov, zlasti tam, kjer so bile predvojne najemnine zelo nizke.

—ik:

Povračevanje potnih in selitvenih stroškov.

Uredba o povračilu potnih in selitvenih stroškov državnih uslužbencev s spremembami in dopolnitvami z dne 23. januarja 1930.

Dopolnilna uredba št. 3500/1 z dne 23. januarja 1930., ki je bila objavljena v »Službenih novinah« dne 8. marca t. l., je prvotno uredbo D. R. št. 150.000 iz l. 1928. v mnogočem spremenila; zmanjšala je prilično pristojbine za službena potovanja, povečala pa pristojbine za selitve.

Ker iz vsakodnevnih vpraševanj vidim, da mnogim kolegom niti stara uredba ni povsem jasna, temmanj pa seveda nova, sem se odločil, da napišem nekaj pojasnil, ki temelje na večletni praksi. Priporočam kolegom, ki službeno potujejo ali se selijo, da se ravna po teh navodilih; s tem bodo prihranili na eni strani sebi in kompetentnim uradom nepotrebnega dopisovanja, na drugi strani pa omogočili hitro likvidiranje in realiziranje svojih terjatev proti državnemu erarju.

Predvsem moram pripomniti, da ta obnovljena uredba velja za odmero stroškov službenih potovanj, ki so se končala 9. marca letos ali kasneje, če so se tudi pričela pred tem dnem, in za odmero stroškov preselitev, ki so se izvršile po 23. oktobru 1929., a še niso likvidirani.

Dalje moram opozoriti, da je osnovni princip uredbe o povračilu potnih in selitvenih stroškov, da se državnemu uslužbencu povrnejo samo faktični izdatki, t. j. denar, ki ga je državni uslužbenec na službenem potovanju, odnosno ob preselitvi resnično izdal, in samo toliko, kolikor je izdal v okviru določb te uredbe. V uredbi sami označene pristojbine so torej samo maksimum, ki ga državni uslužbenec ne sme prekoračiti.

Državnemu uslužbencu gre povračilo potnih stroškov, če je kraj, kamor potuje,

1. izven rajona vasi, trga ali mesta, kjer stalno službuje,
2. več kot 2 km oddaljen od meje (ne od središčal) kraja stalnega službovanja.

To velja za službena potovanja.

Stanovanja pred vojno so imela svojo vrednost po resnični dejanski kvaliteti. Preplačano ni bilo nobeno stanovanje, ker jih je bilo na izbiro. Vsaka najemnina se je plačevala po dejanski vrednosti. Vsi pa dobro vemo, da so bila stanovanja v Ljubljani stalno nekoliko dražja kot pa na deželi. Pomanjkanje stanovanj in samo to je rodilo in še rodi neprestano povisevanje najemnin, kakor je med vojno in še nekaj časa po vojni pomanjkanje raznega blaga ustvarilo veliko draginjo, oderuštvo in — verižništvo.

Najboljši regulativ za najemnine pa bo zadostno število stanovanj. Čim prej bo odpravljena stanovanjska miserija, tem hitreje bodo pričele padati cene stanovanjem. Dokler pa tega ni, je pa socialno potrebno in pravično, da merodajni faktorji zaščitijo najemnike vsaj toliko, da ne bodo plačevali najemnin preko zlate paritete, katera naj se določi na podstavi najemnin iz leta 1914.

»Slovenec« je zaključil svoje poročilo takole:

»Ravnatelj g. Janko N. Jeglič se je na koncu občnega zbora prav pri srčno zahvalil predsedniku g. Frelihu, ki ima glavne zasluge, da se je stanovanjska zaščita odpravila. Zborovalci pa so svojega, zanje tako zaslužnega predsednika nagradili z živahnimi ovacijami.«

Za selitvene stroške pa je merodajen samo pogoj pod točko 1.

Slednjič naj mi bo prej, ko preidem v podrobnosti, dovoljeno, da opozorim na rok za predložitev računov in na možnost pritožbe.

Račun potnih ali selitvenih stroškov mora polagatelj predložiti najkasneje v teku 6 mesecev po izvršenem potovanju (selitvi). Po preteku tega roka račun brezpogojno zastara.

Nakazovalci so dolžni poslati od pristojne krajevne kontrole ugotovljene račune na vpogled polagateljem, zlasti v slučajih, če je račun restriniran. S tem se da polagateljem prilika, da že pred nakazilom event. nesoglasja kratkim potom pojasnijo oziroma se proti odmeri pritožijo na višjo inštanco. Po prejemu denarja je pa po kompetentnem pojasnilu generalne direktcije državnega računovodstva pritožba absolutno nedopustna.

Po tem uvodu preidem k podrobnostim in se bom kolikor mogoče držal razporeda same uredbe. Pričnem torej z dnevniciami.

Dnevnice.

Pravico do dnevnic pridobi državni uslužbenec, če potuje službeno izven kraja stalnega službovanja v kraj, ki je oddaljen več kot 2 km od meje rajona mesta stalnega službovanja in je odsoten več kot 3 ure.

Izjeme v tem oziru, in to za sodne uslužbence ter uslužbence splošne uprave, ki potujejo na prošnjo in stroške privatnih strank, bom omenil pozneje, ker se te izjeme obravnavajo v posebni uredbi.

Dnevnice so ostale iste, kakor v stari uredbi, le za državne uradnike I. kategorije, 1., 2. a in 2. grupe je vstavljena nova višja dnevnic 200 dinarjev.

Državni uslužbenec prejme, če je na službenem potovanju več kot 3 do inkl. 6 ur ¼ dnevnice, več kot 6 do inkl. 12 ur ½ dnevnice, več kot 12 ur

celo dnevnic. Če potovanje traja nad 24 ur se tudi najmanjši ostanek računa za ½ dnevnice. V konkretnem primeru: Če je potovanje trajalo 24 ur 1 min, prejme državni uslužbenec poldrug dnevnic.

Razložujemo pa polne in reducirane dnevnic.

Polne dnevnic

po čl. 4. uredbe se izplačujejo državnim uslužbenecem, če mesto službenega opravka leži izven političnega okraja, kjer stalno služijo, in če niso na enem in istem mestu zaposleni nad 15 dni. Če so zaposleni na enem in istem mestu nad 15 dni, se jim od 16. dneva dalje zmanjša dnevnic za ¼, če so pa zaposleni na enem in istem mestu

nad 30 dni, se dnevnic od 31. dneva zmanjša za polovico.

Pri tej priliki moram opozoriti, da mesto Ljubljana s svojim teritorijem kot avtonomno mesto in politična edinica tvori srez zasé. Če torej potuje uradnik sreskega načelstva, sodnik itd. iz Ljubljane v srez Ljubljanska okolica, se smatra, da je potoval v tuji srez in mu pripada polna dnevnic, oziroma tangenta te dnevnice v razmerju porabljenega časa. To tolmačenje je objavila generalna direkcija državnega računovodstva. Ne velja pa to tolmačenje za mesta, n. pr. Celje, Ptuj itd., ki so sicer tudi avtonomna, a niso politične edinice zasé.

(Dalje prih.)

Dr. Fr. Ogrin:

Binkoštna misli.

»Življenje ni praznik, je deloven dan«. Tako piše naš Gregorčič. Res je. Veliko zahteva zemski obstanek od vsakogar in hud je življenjski boj. Delati je treba zase, delati, žrtvovati se za javnost. Zato se vsak posameznik, pa i socialne skupine vbadajo in trudijo, motreč in snujoč naprej in naprej. V tem je naš obstanek, naš napredek.

Pa omagali bi, ako bi le delali, trdo delali. Navzlic mehanizaciji življenjskih razmer, vendar še nismo in ne bomo stroj, ki se uteče le takrat, ko mu odpove sestavni del, ali ga ustavi človeška volja. Človek ni samo iz mesa in krvi, ampak je tudi duhovno bitje. Njegov duh še posebno potrebuje odvinitve od dnevnega telesnega in duševnega dela. Prav zato so nam potrebni in ljubi prazniki.

Tak mil, drag, pomemben praznik so binkošti. Vse naokrog nas življenje in vrtnje, narava v prelestnem cvetju in zelenju, vabeč nas ven iz tesnih sob v solčno, obširno prostranstvo. Kdo ne bi odvrget ročnega in duševnega dela in zaprl vseh križev in težav v najtrdnjšo železno kletko vsaj za en ljubi dan ali dva, da se mu zjasni čelo, da mu zavrigne

osvobodjena duša, da nabere novih moči za delo in napor?

Zemsko gorje, zemske težave temelje na prirodnih zakonih. Veliko tega pa si ustvarja človeška družba sama. Kako in s čim, to je znano. Naj omenim le neusahljivi vrelci medsebojnega nasprotovanja in prepiranja. Ali bo kdaj bolje? Menda ne! Mi pač lahko ustanovljamo Združene države Evrope ali vsega sveta v gospodarskem in političnem pogledu, nikdar pa ne bomo mogli postaviti združenih držav ene človeške in svetske duše, enega srca.

Toda tudi čez to plat našega gorja padi ob svečanem prazničnem razpoloženju vsaj lahna in trenutna koprena pozabljenja!

O prizadevanju državne uprave, drugih javnih in zasebnih činiteljev za čim popolnejšo in čimprejšnjo izgradnjo naše države je tudi naš list že veliko pisal. Ko bo križanje misli, problemov in interesov prišlo na zadnjo zadovoljivo razvojno stopnjo, bo tudi naš državni in narodni dom v vsej lepoti in čistoti dovršen.

Binkoštni sveti Duh razjasnjuje tedaj in razsvetljuje na vse strani, vsem pa boji obilo oddiha, veselja in zabave!

Z Zvezo — ali brez nje?

Poročilo o sestanku zastopnikov organizacij dne 30. maja t. l.

Po sklepu načelstvene seje z dne 21. maja t. l. se je vršil 30. maja v fizikalni dvorani moškega učiteljskega v Ljubljani sestanek predsednikov in tajnikov organizacij državnih nameščencev in upokojencev dravske banovine.

Udeležba je bila precej pičla. Od vabljenih organizacij se je Zvezinemu vabilu odzvalo 15 društev, med temi tudi zastopniki 4 organizacij nižjih

državnih uslužbencev. Namen tega sestanka je bil ustvariti temelj, ki bi omogočal pristop k Zvezi vsem tistim organizacijam, ki so v preteklem, odnosno v tekočem poslovnem letu iz nje izstopile in pa tistih društev, ki pri Zvezi doslej še niso bila včlanjena.

Sestanek je otvoril ob 8. uri načelnik Zveze g. Maks Lilleg s pozdravom vsem navzočim zastopnikom. Naglašal je, da podrobna utemeljitev

tega sestanka ni potrebna, ker že razposlano vabilo (katero smo zadnji objavili) vse pove. Dogodek na plenarni seji Glavnega Saveza je bil absolutno izključna osebna zadeva tedanjega načelnika, ki je po mnenju sedanjega odbora poravnana. G. načelnik Lilleg ima vtis, da je bil ta incident dobrodošel povod nekaterim voditeljem nižjih državnih uslužbencev za izstop iz Zveze, ki so ga očividno že davno pred tem nezaželenim dogodkom pripravljali. Na sejah Zvezinega odbora zastopniki nižjih uslužbencev niso nikoli navajali nobenih nepravilnosti ali nelegalnega postopanja Zveze napram njihovim zahtevam, nasprotno so vsi sklepi složno sprejemali tudi z njihovim pristankom in odobrenjem.

»Kot dolgoletni odbornik Zveze moram svečano in iz vsem poudarkom formalno izjaviti — je naglašal g. načelnik Lilleg — da je Zveza vselej z enako energijo in iskrenostjo ter docela nepristranski zastopala koristi višjih in nižjih državnih uslužbencev. Vsaka druga trditev je absolutno nesresnična in bi jo morali smatrati, da ima čisto drugačno tendenco. To moremo sklepati iz tega, da dokazov o kakršnemkoli pristranskem postopanju Zveze napram nižjim drž. uslužbenecem doslej ni nihče doprinesel, ker jih enostavno ne more. Izstopne prijave organizacij nižjih državnih uslužbencev so brez vsakršnega utemeljevanja, kar je spet dokaz, da društva niso imela stvarnih nagibov, da zapuščajo Zvezo.

Tudi dejstvo, da drugi podpredsednik na prvi odborovi seji po običnem zboru ni bil izvoljen, marveč je ostalo njegovo mesto rezervirano, dokazuje, da so odborniki pravilno ocenjevali potrebo sodelovanja nižjih. Zakaj se zastopniki organizacij nižjih uslužbencev te seje niso udeležili, je težko doznati.

Na isti seji se je določil posebni odsek, da izgadi nesoglasja, ki so nastala v zadnjem času. Ta odsek je sklical za 20. maj t. l. neobvezen sestanek vseh zastopnikov nižjih uslužbencev, ki naj bi povedali svoje mnenje in podali svoje eventualne želje in pritožbe. Uspeha pa nismo imeli, ker povabljeni nižji uslužbenci niso smatrali za potrebno, da bi se v ljudem vabilu odzvali ali pa svojo odsotnost, kakor je sicer običaj, vsaj ustno ali pisмено opravičili.

Zato moremo z gotovostjo domnevati, da njihove neudeležbe na prvi seji ni pripisovati drugemu, nego spoznanju, da bi se moglo ugotoviti, da so

organizacije prijavile svoj izstop brez stvarnih razlogov, in brez odobrenja njihovih občnih zborov, skratka: da so se s temi prijavami prenažile. Baš zato se je načelnistvo Zveze odločilo sklicati današnji sestanek, ki naj bi določil smernice za nadaljnje delovanje Zveze in to še preden bi Zveza pozvala na izpraznjena odborniška mesta na občnem zboru izvoljene namestnike. Zvezino načelnistvo namreč pod nobenim pogojem ni moglo prevzeti odgovornosti za kakršne koli dalekosežne ukrepe, ki bi utegnili v bodoče okreniti taktiko Zveze v drugačno smer.

V informacijo navzočih zastopnikov je nato tajnik g. Bekš podrobno orisal potek prve odboroje seje z dne 8. maja, v kateri se je konstituiral Zvezin odbor. Ugotovil je, da je doslej prijavilo izstop iz Zveze sledečih 8 organizacij: Sekcija saveza finančne kontrole, Društvo pravosodne straže, Društvo sodnih poduradnikov in slug, Udruženje zvaničnikov in služiteljev davčnih in finančnih uprav dravske banovine, Udruženje nižjih državnih uslužbencev v Ljubljani, Društvo sodno-pisarniških uradnikov in oficijantov, Društvo državnih policijskih nameščencev in upokojencev v Ljubljani in prav takšna organizacija v Mariboru. Svojega izstopa pa doslej niso javila: Osrednje društvo nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev, Društvo cestnih in rečnih nadzornikov in Društvo nižjih državnih uslužbencev.

Po obeh referatih se je razvila najživahnejša razprava, v katero so postopoma posegali gg. prof. Rač, načelnik Lilleg, finančni svetnik Sušec, poverjenik Skulj, urednik »Učiteljskega Tovarisa« Dimnik, Juh, Petrovič, Lipoglavšek, ravnatelj Spend, dvor. svetnik dr. Kronvogel, urednik dr. Dobida, prof. Volavšek in Zajc. Iz debate se je dalo posneti, da bi bili za slučaj, da organizacije nižjih državnih uslužbencev absolutno vztrajajo na dosedanjem stališču interesi nižjih uslužbencev bolj prikrasani, kakor pa oškodovane koristi uradnikov. Vsi govorniki so naglašali absolutno potrebo skupnega delovanja, ki je baš v sedanjih razmerah bolj potrebno nego kdajkoli prej. Poudarjalo se je pa tudi po drugi strani, da Zveza absolutno ne sme kazati kake namišljene šibkosti zaradi izstopa organizacij nižjih državnih uslužbencev, ali pa da bi morda dajala celo izraza sentimentalnosti, ki ni opravičena. Če so organizacije nižjih državnih uslužbencev izstopile iz Zveze brez formalnih sklepov svojih občnih zborov, torej le na podlagi sklepov njihovih odborov, ni nikake ovire, da bi na isti

Francevič:

K. K.

Odvetnik Pij Kolovec je nestrpno stopical po svoji pisarni in buljil v posvaljkan listek.

»K. K... Takšen podpis! Kako naj uganem, kdo čepi pod tem rebusom? Še stari davkar Modrijan, ki pač dela čast imenu svojemu, ni mogel najti drugega kakor podmeno, da je to Kaiserlich-Königlich!... Koloman Kvas to ne more biti, saj je že davno sprhnel v materi zemlji... Kočijaž Kocjan tudi ne, saj njegov opisovalec Slavko Taborški leži nad 15 let pokopan v Galiciji... Karlo Kocjančič, bi dejal, se tudi menda ne skriva pod to šifro. Seveda, če bi se podpis vsaj glasil J. K., bi ga lahko tolmačil: Janez Krstnik, Janko Kersnik, Jurij Kobla, Jurij Kózjak, Josip Kostanjevec, Jakob Kelemina, Juš Kozak — odvetnik je bil precej podkovan v slovenskem slovstvu — ali recimo Judež iz Karijota. Mogel bi biti seveda tudi Jurij Kosmač-Danecki, ki je imel razen začetnic svojega imena nekaj skupnega z našim Odrešenikom: bil je namreč iz Dan v loški ali obloški soseski, Jezus Kristus pa je bil iz zdana na pristavi-Getsemani. Ah, naj bolje bo, da računa sploh ne priznam in ne plačam!«

Umazanec je hotel očividno opehariti svojega substituta, ki je hodil zanj na komisije; za vse izredne stroške, na primer za vozove, je vselej zahteval potrdila.

»Stvar je jasna, gospod doktor, sem mu rekel, ko mi je povedal svoje pomisleke. »To je istinita oseba: Kozmijan Kolnik. Skoro nepismen je, vendar taki dve kljukasti kavki že skupaj spravi.«

»Bežite no, gospod kolega, takega imena sploh ni v koledarju!«

»O, le poslušajte, kako začenja Josip Jurčič svoje nibelunške kitice »Posvečuj praznik!«

Zakaj še dandanašnji, zvečer o polnoči, o Kozmijanu svetem se trlica glasi.

Moj voznik mi je sam pripovedoval, da mu je nezakonski oče plemič, ki je zatrosil dokaj semena po Dolenjskem. Nebodigatreba kakor Martin Brbč je bil spočet v trenutku, ko se je Bog uskoval: nos in oči je tiščal v veliki modri ruti nebesnega svoda, da ni mogel videti, kaj se godi tam nekje na solčnih Poganih s kmečko punčaro. Drugače bi bil Starodrevni preprečil postanek nepoklicanega stvora.«

»Ha, ha,« se je udobrovoljil dr. Pij Kolovec. »Vaš Kozma in Damjan me je začel zanimati.«

»Ako je tako, pa poslušajte njegovo zgodbo z novomeškim proštom

Elbertom, ki so mu, kakor morda veste, sodobniki naprtili toliko švabski prirojenih dovtipov. Da vas domislim samo na enega. V postni pridigi je nekoč zagrmel z lece: »Starši morajo tati tobre skleda svojim otrokom, to je: dajati dobre vzglede otrokom. Pa da preidemo na dogodivščino samo. Častiljivi svečenik bavorskega pokolenja je moral oditi v bližnje mestce, kjer je bila njegova prisotnost potrebna za neki službeni obred. Naročil si je najboljšega avtomedona, mojega Kozmijana, in vstopil. Ali voznik ni bil nič kaj voljan svojega gosta, navzlic obilni napitnini, katere se je mogel po pravici nadejati: brez kletvin mu ni šla namreč stvar nič kaj prida izpod rok. Vihteti bič in kleti je njemu eno in isto. Vendar vpricho tolikšnega gospoda si Kolnik ni upal z besedo na dan in grizot si ustnice je debelo uro kočijažil mrko molčé. A ko je vprega dospela do pregazišča na potoku, je kar ustavil. Od jeze rdeč ko kuhan rak je izpustil vajeti in čakal trdno odločen, da bo zahteval svojih pravic po vsaki ceni. Prošt je nepokojno mencial, čez nekaj časa pa pomolil glavo iz kočije, anti češ, zakaj je vprega obtičala. Kolnik sname kučmo in pohlevno pojasni: »Vidite, prečastiti, konji so vajeni voznikovih kletvic in ker pred vami ne smem bentiti, me več ne poznajo in ne marajo skozi brod.«

Glavar novomeškega kapitlja mu priporoči:

»Sinko, zakliči jim: Hi, hi, konjički!...«

Navihani bičevalec in hudičevalec ponovi nekam prisiljeno: »Hi, hi, konjički!« Toda živali se niso zmenile za njegov opomin.

»Ali ni druge pomoči kakor kletvina, da se premaknejo z mesta?« vpraša sveti mož neučakavno.

»Ni je, prečastni, vam pravim: betvico ovsu ali pa kletvico, drugače ne krenemo naprej...«

»No,« pripomni duhovnik, »pa kolni in jaz te odvežem greha!«

Kolnik švigne na sedež, pograbi vajeti, poče z dolgim bičem in zakriči s takim glasom, da bi obudil mrtveca:

»Dijo, ho!... Tri sto kosmatih hudičev naj vas odnese, ve prekleman-ske copate svetega Antona Padovanskega!... Ti hot!... Kljuse Belcebu-bove! Da bi vas vseh dvanajst apostolov in vseh štirideset cerkvenih mučnikov oplazilo! Tihot, mrcinel!... Vseh štiriindvajset evangelistov in vseh šestinšestdeset zakramentov!... Bistahor, ve gare buzaronke!«

Kočija je švignila ko lastovka preko pregazišča, medtem ko je vozač rohnol in robantil take in še hujše psovke, ki pa jih nobeno pero ne sme ohraniti potomcem. Na drugem bregu pa je odlični propovednik božje besede

način prijave tudi svoj vnovični pristop.

Zveza je pripravljena z organizacijami nižjih uslužbencev še nadalje prav tako iskreno kakor doslej sodelovati do najskejših meja, da se ji morda ne bi kdaj pozneje očitalo neolajno postopanje. Na zastopnikih nižjega državnega nameščenstva je, da pokažejo potrebni smisel za stanovsko solidarnost in da — brez oziroma na osebne momente — resnično varujejo koristi svojega članstva. Zveza je svojo dolžnost storila v polni meri.

Dasi navzoči zastopniki organizacij nižjih uslužbencev za udeležbo na tem sestanku od svojih odborov niso imeli formalnih pooblastil, smo vendarle mogli ugotoviti, da ne slede vsi voditelji neuradniških društev sa-

mo nekaterim posameznikom, ki zavajajo svoje članstvo z demagoškimi gesli ali pa ga namenoma nočejo točno informirati. Glede razpoloženja v vrstah nižjih državnih uslužbencev napram vprašanju »Zvezo ali brez nje, oziroma zoper njo?« ima pa Zvezin odbor nepobitne dokaze, da v vrstah nižjih uslužbencev po ogromni večini pravilno duje pravi čut skupnosti in solidarnosti, ki obsoja vsak poskus razcepitve in razdora.

Na sestanku navzoči zastopniki organizacij so se nato soglasno odločili za sklicanje izrednega občnega zbora, ki se bo vršil v sredo 18. t. m. Dnevni red in vabilo priobčujemo na prvem mestu.

Skupni interesi - skupna organizacija!

Zveza državnih nameščencev in upokojencev v Ljubljani je dne 1. junija 1930. razposlala vsem organizacijam aktivnih in upokojenih državnih nameščencev dravske banovine naslednjo okrožnico:

Dodatno k naši okrožnici z dne 24. maja t. l., št. 256/30. Vam vljudo sporočamo, da se je odbor podpisane Zveze po sestanku predsednikov in tajnikov organizacij državnih nameščencev in upokojencev dravske banovine, ki se je vršil 30. maja t. l., odločil sklicati za sredo 18. t. m. ob osmih zvečer v belo dvorano hotela »Union« izredni občni zbor z dnevnim redom, ki je razviden iz priloženega vabila (katero objavljamo na uvodnem mestu, op. ured.).

Vse organizacije, ki so tekom meseca maja t. l. iz Zveze izstopile, pa žele po dobljenem pojasnilu (glej članek »Za enotno skupno organizacijo!« v »Našem Glasu« št. 16 z dne 1. t. m.) z Zvezo ponovnega sodelovanja, so najvljudneje vabljene, da nam javijo pismo čim prej svoj pristop. Prosimo jih hkrati, da se o plačani članarini za mesec maj t. l. izkažejo najkasneje do 15. t. m.

Prav tako vabimo ostale organizacije, ki doslej sploh še niso bile čla-

nice naše Zveze ali ki so svoj izstop prijavile že pred 1. majem t. l., da dokumentirajo stanovsko zavest in čut za skupnost s tem, da se nam pridružijo še pred občnim zborom, kar naj izvolijo izvršiti s formalno pismeno pristopno izjavo.

Gre za skupne interese vseh organizacij aktivnih in upokojenih državnih nameščencev, ki naj pod okriljem močne, edinstvene Zveze pripomorejo svojemu članstvu do skorajšnjih materialnih in materialnih dobrin.

Zato vabimo na iskreno sodelovanje in na občni zbor vse organizacije državnih nameščencev in upokojencev brez izjeme.

V najbližji bodočnosti pričakujemo dogodkov, ki bodo odločili usodo vsega državnega uslužbenstva za dolgo dobo let. V tem važnem trenutku je strnjena organizacija, ki bo edino mogla uspešno zagovarjati koristi celokupnega stanu, nas vseh prva in življenska potreba. Za usodo nas, vseh gre, višjih in nižjih, ne glede na stroko ali položaj.

V skupnosti moč — v moči uspeh!

Za odbor:

M. Lilleg, s. r., t. č. načelnik.
Joža Bekš, s. r., t. č. tajnik.

† Rado Kopic.

Povsem nepričakovano je dospe-la iz Maribora tužna vest, da je dne 30. maja t. l. nenadoma umrl upokojeni nadučitelj Rado Kopic, agilni tajnik mariborske podružnice »Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani«.

Pokojni je bil rojen leta 1858. v Makolah, obiskoval je učiteljske v Mariboru in učiteljeval v Lehnu na Pohorju dolgih 18 let, nato bil nadučitelj v Novi Cerkvi pri Ptuj, učiteljeval 6 let na okoliški šoli v Ptuj in v poslednjih 14 let bil šolski voditelj

Obleke kemično čisti, barva, pilsira in lika tovarna J. O. S. REICH.

pokukal vnovič iz svojega zaboja in rekel vozniku, ki je gledal samozavestno liki žaba ob mlaki okoli sebe:

»Čudno je, kako so tvoji konji izučeni, ampak ti sam nisi kdo ve kaj podkovan v krščanskem nauku: saj imamo le štiri evangelije in samo sedem zakramentov.«

»Prav imate, prečastni gospod, tudi jaz to vem. Ampak, vidite: štiri in sedem sta prekratki številki, da bi mogel človek pošteno preklinjati z njima. Vozniki si morajo že kako pomagati, da ne izgubijo oblasti nad živino.«

No, zdaj verjamete, da je Kozmijan Kolnik resnična osebnost in da vam računa nisem sam podtaknil. Podpisal se pa seveda ni prav nič rad. Vragoval je vmes, kakor da pelje samega papeža skozi prebrod.«

»Le nič ne bodite hudi,« me je miril odvetnik, »saj veste moje načelo: točnost in red vzdržujeta svet. Že večkrat sem se čudil, kako se premnogemu človeku prileže njegovo ime. Ampak glede Kozmijana Kolnika moram priznati, da res ne vem, odkod ga je dobil: od kolnika, to je kolovoza, ali pa odtod, ker po vašem pripovedovanju tako rad kolne.«

šole pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Ko je leta 1920. stopil v pokoj, se je preselil v Maribor, kjer si je kupil hišico v ulici Ob bregu.

Pokojni Rado Kopic je bil v Mariboru splošno znana osebnost, saj se je zanimal za vse javno življenje in se udeleževal v raznih organizacijah. Bil je že od mladega v prvih vrstah narodnih buditeljev na naši severni meji in bil zaradi tega svojega narodnostnega delovanja tudi preganjan. Ob izbruhu svetovne vojne je bil z drugimi narodnjaki vred odveden v graške zapore. Z veliko vnamo in požrtvovalnostjo je podpiral deklaracijsko gibanje v Slov. goricah in znatno pripomogel, da so se naše vrste ob narodnostni meji tako čvrsto držale. Po prevratu je postal prvi slovenski gerent trga Sv. Lenart v Slovenskih goricah. To častno mesto je zavzemal dve leti, do leta 1920.

Po preselitvi v Maribor je začel kot tajnik bivšega mariborskega »Društva državnih upokojencev in upokojenk za Slovenijo« razvijati veliko delavnost in prevzel tudi uredništvo lista »Državni upokojenec«, katerega je urejeval do konca. Zgodovina organizacijskega gibanja mariborskih upokojencev ga ohrani v spominu kot enega najagilnejših delavcev na organizatorskem polju, takó da je njegovo ime značilo simbol organizacije upokojencev. S svojo agilnostjo je umel privedi v vrste svojega društva premnoge omahljivca, v svojem listu pa bodril in tolažil svoje bedne stanovske tovariše.

Zaslужni pokojnik, ki ga je v 72. letu starosti iztrgala smrt iz srede živahnega vsestranskega udejstvovanja, je zapustil ženo in štiri otroke. Dne 2. junija so ob mnogoštevilni udeležbi zavednega narodnjaka in agilnega stanovskega organizatorja ter dolgolet-

nega urednika »Državnega upokojenca« pokopali v Mariboru. Vse slovensko državno nameščenstvo, posebno še upokojenci ohranijo Radoslava Kopicu v nadvse častnem spominu.

Vestnik.

Priobčevanje službenih objav kr. banske uprave. »Službeni list« z dne 31. maja leta 1930. objavlja naslednji razglas: »V zvezi s tuhradnim razglasom z dne 9. maja 1930. I. No. 148/8 o ustanovitvi »Službenega lista kraljevske banske uprave dravske banovine« se razglša, da se bodo uradni razglasi in druge objave, v kolikor se v smislu zgoraj označenega razglasa tek. št. 1-7 ne objavljajo v »Službenem listu«, priobčevale v službenem delu dnevnika »Jugoslovan«. Ta odredba stopi v veljavo z dnem 1. junija 1930.«

Obveznost prijavljanja sestankov. Nedavno je stol sedmorice v Zagrebu razpravljal kot kasacijsko sodišče o važni sodbi mariborskega okrožnega sodišča. Njegov izrek je velike načelne važnosti, zato ga objavljamo: Razpravljalo se je o ničnostni pritožbi nekega kmeta iz mariborske okolice, ki je bil lani obsojen po členu 9. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na 100 Din kazni, ker ni prijavil nekega sestanka, na katerem so kmetje razpravljali o pristojbinah dimnikarjev. Kmet se je zagovarjal, da sploh ni bilo nikakega sestanka, ampak se je vršil le običajen vaški razgovor kmetov in zaradi tega tudi ni smatral za potrebno, to javiti oblastvu. Stol sedmorice pa je ničnostno pritožbo obsojenega kmeta zavrnil, češ, da bi bil moral tudi ta prijateljski sestanek prijaviti upravnemu oblastvu v predpisanem roku treh dni pred sestankom, ker hoče prav člen 9. zakona o zaščiti javne varnosti absolutno omogočiti državnim organom nadzorovanje vseh sestankov, da s tem prepreči razpravljanje, ki ni v skladu z novejšo zakonodajo. — Opozarjamo vse državne nameščenice in njih društva na to razsodbo.

Železničarji za izboljšanje svojega gmočnega položaja. V dne 4. do 6. maja se je vršila v Beogradu plenarna seja centralnega odbora Udruženja jugoslov. železničarjev in brodarjev. Po zaključanju seje je obiskala posebna deputacija prometnega ministra in mu izročila spomenico o željah železniških uslužbencev. Opozorila je ministra, da so železničarji danes najslabše plačani državni uslužbenci. Dočim so bile mnogim drugim kategorijam priznane v zadnjem času posebne doklade in sploh zvišani prejemki, se prometnemu uslužbenstvu, ki opravlja težko in odgovorno službo, gmočni položaj ni izboljšal. Odposlanstvo je prosilo ministra, naj se zavzame za njihove upravičene težnje. Posebe je deputacija prosila, naj se pravilnik za delavce in pomožne osebe, ki je že podpisan, čimprej objavi in uveljavi. S tem bi se življenski položaj tem najbednejšim železničarjem vsaj nekoliko izboljšal. Intervencirala je deputacija tudi glede uveljavljanja pravilnika o posebnih dodatkih in nagradah, ki je tudi že podpisan. Prav tako se je zavzela za nujno objavo pravilnika o brezplačni službeni obleki. Odposlanstvo je iz odgovora dobilo vtis, da ima prometni minister resno voljo izboljšati gospodarski položaj svojega uslužbenstva. Deputacijo je sprejel tudi ministrski predsednik in obljubil upravičenim željam železniškega nameščenstva svojo podporo.

Nove uradne ure na mariborskem magistratu. Od 1. julija do 31. avgusta je ravnateljstvo mestnega magistrata mariborskega določilo za vse urade nove uradne ure, uradovalo se bo nedeljeno od 8. do 14.

Društvo slovenskih sodnikov bo imelo svoj redni občni zbor dne 15. junija 1930. ob 11. uri v prostorih okrožnega sodišča v Celju.

Ekskurzija našega osnovnošolskega učiteljstva. Izvršni odbor UJU je sklenil prirediti za svoje članstvo poučno potovanje iz Beograda preko Sofije v Carigrad s povratkom čez Rumunijo. Ekskurzija, ki naj traja do

12 dni, naj bi se vršila konec meseca junija. Bolgarsko in rumunsko učiteljstvo je sporočilo, da z veseljem pričakuje jugoslovanske tovariše. Za udeležence so preskrbljene vozne olajšave, prav tako so pa storjeni tudi vsi potrebni koraki glede prenočišč in hrane po zmernih cenah. Število udeležencev izleta je omejeno na 50. Stroški za posameznika znašajo za vso ekskurzijo približno 2000 Din.

Sodne odpovedi stanovanj. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je bilo — kakor poroča »Jugoslovan« — do konca meseca maja podanih 643 odpovedi stanovanj. Samo v maju je bilo vloženih 274 odpovedi, ki se večinoma nanašajo na avgustov termin. V odpovedih prevladujejo osobito mala stanovanja.

Nov pravilnik za prodajo mleka. Tržni odsek ljubljanske mestne občine je sprejel nov pravilnik o prodaji mleka in mlečnih izdelkov na ljubljanskem trgu in v mestu. Pravilnik vsebuje stroga določila, ki se nanašajo na higieno in zdravstvo sploh. Po tem pravilniku bodo morale imeti vse mlekarne in prodajalke mleka najsmušnejše lokale.

Znamenje časa. Žalostno sliko naraščajoče brezposelnosti v Ljubljani je odkril prizor, ki se je začel maja odigral pred neko znano trgovino na Aleksandrovi cesti. Za službo trgovskega sluga se je oglasilo 60 prosilcev, ki so že pred sedmo uro zjutraj, ko je bila trgovina še zaprta, čakali pred poslovnico. Seveda jih je 59 moralo oditi brez uspeha.

Naraščanje brezposelnosti v Zagrebu. Začetek maja je bilo v Zagrebu razpisanih več mest mestnih uslužbencev, in sicer v prvi kategoriji 23, v drugi kategoriji 12 in v tretji kategoriji 12. Za teh 47 prostih mest je bilo vloženo 306 prošelj, t. j. sedemkrat več nego je izpraznjenih služb. Vloženih je bilo v 1. kategoriji 67, v 2. kategoriji 98 in v 3. kategoriji 141 prošelj. Vprašanje je, kako bo mestno zastopstvo rešilo te prošnje, ker vseh prosilcev ne more namestiti.

Nabiralniki za invalidsko organizacijo. Na prošnjo Združenja vojnih invalidov je finančni minister dovolil, da se smejo na vseh blagajnah tega ministrstva in njemu podrejenih uradov (davčnih uprav, carinarnic itd.) namestiti nabiralniki za zbiranje prostovoljnih darov za organizacijo vojnih invalidov.

Nekaj statistike o naših zadrugah.

V glasniku Zveze nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev, »Zadru garstvu«, so objavljeni prav zanimivi pregledi delovanja naših zadrug v prošlem letu. V naslednjem bomo podali nekaj podatkov za slovenske nabavljalne zadruge.

Zadruga v Ljubljani je imela v l. 1929. čistega prebitka 66.199,43 Din, napram prebitku iz l. 1928. v znesku 51.822,81 Din. Poročilo pravi o nji: »Zadruga v Ljubljani je procentualno v l. 1929. dosegla prav lepo zvišanje čistega presežka (za 27%), treba ji je pa še mnogo, da bo zavzela tisto mesto, na katerem bi morala biti.«

Nabavljalna zadruga v Mariboru izkazuje za minulo leto 871.306,80 Din napram l. 1928., ko je znašal čisti presežek samo 684.087,45 Din. Poročilo navaja: »Moremo ugotoviti nekaj pravih uspehov in izvanredni napredek pri zadrugi v Mariboru, ki je tudi v l. 1929. brez dvoma obdržala prvo mesto med vsemi zadrugami državnih uslužbencev. Čisti presežek je narastel za preko 187.000 Din, oziroma za preko 21% napram presežku iz l. 1928.«

Novomeška nabavljalna zadruga je dosegla v minule letu čist presežek v znesku 29.115,27 Din, napram presežku iz l. 1928., ki je znašal 62.986,44 Din. Poročilo komentira to dejstvo tako-le: »Zadruga v Novem mestu je izkazala veliko nazadovanje čistega presežka (ki je padel za nad 33.800 Din), oziroma za več nego 53%. Nezadostno kontrolo poslovanja osebja je zadruga drago plačala.«

Zadruga v Kostanjevici izkazuje 8799,41 Din čistega presežka, ki je pre-

cej nižji od presežka iz prejšnjega leta v znesku 12.032,13 Din. Vzrok pojasnjuje poročilo tako-le: »Zadruga v Kostanjevici je nekoliko (za nekaj več od 3200 Din) nazadovala, ker se je zaradi premestitve davčnega urada izlilo nekaj članov konzumentov in se je zaradi tega dobiček zmanjšal.«

Nabavljalna zadruga v Slovenj Gradcu izkazuje čist presežek 97,07 Din. V l. 1928. je znašal presežek 3.074,51 Din.

Zadruga v Kozjem je imela v minulnem letu 289,97 Din, leta 1928. pa 500 Din čistega presežka. Zadruga v Ribnici je pa lani izkazala 2193,68 Din, napram 533,08 Din v letu 1928. O teh dveh zadrugah beremo v »Zadrugarstvu«: »Dve tipični mali zadrugi Slovenije: Kozje (s 40 člani) in Ribnica (s 30 člani) delujeta, to se razume, ne z velikim čistim presežkom, nočeta pa likvidirati, ker mislita, da nimata samó pravice do obstanka in volje za delo na zadrugi samopomoči, nego da imata tudi dovolj moči, da se s konkurenco borita za obstanek, za uspehe in v interesu zadrugarjev. Tako delujeta in uspevata, ker imata zavedne in prepričane zadrugarje. Če bi bilo povsod drugod med državnimi uslužbenci dovolj takih ljudi s tolikšno zadrugarsko zavednostjo in požrtvovalnostjo, koliko zadrug — in to aktivnih — bi imela danes naša Zveza nabavljalnih zadrug?«

Ali se izplača kuhati doma.

O tem vprašanju piše ljubljanski »Zadrugar« tako-le:

V naši (t. j. železničarski) menzi stane kosilo 6 Din, večerja pa 5 Din. Količina hrane je zadovoljiva, cena nizka, posebno za večerjo. Kljub

temu marsikdo ugiba, ali se mu splača hraniti se v menzi ali kuhati doma.

Proti menzi govori na vsak način enoličnost hrane. Izdali smo vprašalne pole, iz katerih je razvidno, da zahteva eden vsak dan govejo juho, drugi odpravo mesa in samo močnate jedi, tretji ne mara mlečnih jedi, četrty ne zelja itd. Težko je ugoditi vsem in zato se kuha nekaka kompromisna hrana, ki nikogar ne ujezi. Doma si lahko skuhaš za večerjo kaj, vo, če je ena porcija premalo, pa tri. Včasih si doma privoščiš dobro pečenko, zato poješ drugič močnik ali polento.

V menzi se ne more delati takih sprememb, čeprav si jih marsikdo želi. Računajmo: Družina treh ljudi porabi mesečno ca. 250 kg premoga, nekaj drv, tako da mesečno izda za kurjavo približno 90 Din, ali 30 Din na člana. V menzi se porabi mesečno kuriva za 1400 Din ali 10 Din na posrednega. Torej že pri tem prihrani družina 20 Din na mesec ali 33 para pri obedu. Meso dobi menza zaradi večjega nakupa boljše in za 2 Din pri kilogramu cenejše. To zneske 24 do 34 para pri porciji mesa. Pri zelenjavi, nakupu jajc itd. se lahko računa nadaljnjih 10 para na porcijo, tedaj si prihrani član v menzi samo na manjših izdatkih za kurivo in živila najmanj 70 para pri porciji ali 1,40 Din na dan. Kje je potem delo in čas, ki ga potratiti gospodinja, ko gre na trg kupovat, ko pripravlja jed, po miva posodo, nosi premog. Marsikateri družina si lahko prihrani služkinjo ali postrežnico, gospodinja lahko porabi čas za ročna dela itd.

Najbolj ugodno je, hraniti se poleti v menzi. Dopoldne se doma pospravi in opravi domača dela, kosi se v menzi, nakar lahko odide družina

na kopanje v bližnjo okolico. To so za gospodinjstvo počitnice, ki ne stanejo mnogo in so komodne.

Režijski stroški v menzi znašajo sedaj 1,10 Din za obed. To so stroški za kurivo, čistilni material, plače osoblju, obraba inventarja itd. V denarju si prihrani človek doma samo 40 para za obed, delo ga stane pa gotovo več, ali z drugimi besedami: ako uporabi gospodinja svoj čas za šivanje perila, podučevanje otrok itd., lahko doseže več koristi, kakor če izgubi dnevno 4 ure za kuhanje.

Tako poleti. Pozimi ko se itak kuri doma, je kalkulacija seveda drugačna.

Zdravstveni drobiž.

Hrana za bolne na protinu. Pri protinu je motena preosnova; hranilne snovi, zlasti beljakovina, se ne prebavijo dosti, v telesu nastane preveč beljakovinske sesedne snovi, takozvane urinske kisline. Ta kislina preplavi kri in telesne sokke ter povzroči včasih trganje in protin. Če imaš protin, smeš torej dovajati telesu samo take snovi, ki imajo malo urinske kisline. V prvi vrsti naj na protinu bolni pijejo veliko vode, da izperejo urinsko kislino iz krvi, bodisi studenčnico ali mineralno vodo ali citronado, nikakor pa ne vina ali piva. Prepovedane so nadalje mesne juhe, mesni in pečenikini sok, jetra, možgani, ledvice in vranica. Uživanje jajc naj se nekoliko omeji. Lahko uživaš prikuhe, n. pr. krompir, riž, rezance ali makarone, a ne preveč. Suho sočivje (fižol, grah, leča), naj se po možnosti iz hrane izloči. Kuhinja na protinu bolnega ne sme poznati začimb, kot so to gorčica, poper, paprika, cimet, vanilija itd. Ogibaj se sira in sladkorja, strdi

in čokolade, torej tudi bonbonov in sladkega peciva. Nasprotno ti je pa posebno nujno nasvetovano uživanje sadja in razne zelenjave ter salate (navadne salate, endivija, zeljnata salata itd.). V zmernih količinah so dovoljene ribe in kuhano meso, tako tudi čaj in kava.

O gojitvi nohtov. Nohti se morajo pravilno tako striči, da ne sežejo čez prstno kapico; naravna okrogla oblika je boljša kot koničasta. Striži nohte samo enkrat na teden kvečjemu dvakrat, z majhnimi škarjami in opili obstrižen rob s fino pilico. Običajno snaženje nohtov z ostrimi predmeti (škarje, nož itd.) odstrani kožo zmeraj dalje od nohta in jo more raniti, pa snaženje vseeno ni popolno. Snaženje je pa popolno in koži prizanašujoče, če umivaš nohte enkrat ali dvakrat na dan dalj časa z mehko ščetko, toplo vodo in z milom. Noht na guba se dvakrat na teden previdno zavrne nazaj, a se sme kvečjemu enkrat na teden skrajšati z ostrimi škarjami, ki morajo biti seveda čisto osnažene — najbolje z bencinom. Kožne krpice ob nohtih moraš takoj odrezati, po možnosti tik do nohta ali kože. Žvečenje ali grizenje nohtov je seveda skrajno grdo in nehygienično, in moramo že pri otrokih to razvado zatreti.

Otroci naj ne kolesarijo preveč. Profesor dr. Spitzky piše: Kolesarjenje kot otroški sport odklanjam. Že sedenje samo je za telesni razvoj slabo, mnogo slabše pa še sedenje na kolesu. Kadarkoli hočemo premagati kakšno oviro, vselej moramo hrbet skriviti. K temu pride pri mladih ljudeh še pretiravanje; kajti ravno napol odrasli se najrajši poskušajo v tekmovalnem in gorskem kolesarjenju in pri tem preveč utrudijo srce in pljuča. (Iz »Zdravja«, Ljubljana.)

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic.

Najnižje dnevne cene!

Postrežba točna in solidna.

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D najmodernejša konstrukcije

THE REX Co.

Ljubljana, Gradišče 10

Priporočam se

I. ČERNE

Ljubljana, Dunajska cesta 28

Zaloga pohištva

in tapetništvo.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov

priporočam tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Šelenburgova ulica

Priporočamo Vam „PUCH“-kolesa

ki so med vsemi najtrpežnejša. Dobe se po ugodni ceni in tudi na obroke pri tvrdki

IGN. VOK, LJUBLJANA, Tavčarjeva ulica 7.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Špecerija

Solidna postrežba, zmerne cene.

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporočam špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. Raznovrstno rudninsko vodo.

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

Telefonska številka 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

Vzajemna posojilnica v Ljubljani

i. z. o. z.

Miklošičeva cesta 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejemke, zastavi življenjskih polic in vrednostnih listin ter vknjižbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8.—2.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporočam svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Nabiralne pole!

Tovariši, ki ste jih dobili, poslužite se jih takoj, nabirajte nove naročnike in vrnite pole čimprej upravi.

C. J. HAMANN
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest in novorojenčkov, perja, modnih potrebščin - Predtiskarija modernih ročnih del.